

TEDU Gender Podcast VI

Melisa Ayşegül Çal ile Kırmızı Kapüşonlu Kız Üzerine Söyleşi

Podcast Deşifresi: Berfin Ece Aslaner

26.01.2023

Şule Akdoğan: Merhabalar! TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi tarafından hazırlanan podcast serisinin altıncı bölümünü dinliyorsunuz. Ben Şule Akdoğan, TED Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde doktor öğretim üyesiyim. Konuğum, Kırmızı Kapüşonlu Kız adlı kitabın yazarı Melisa Ayşegül Çal. Melisa Ayşegül Çal, evvel zaman içinde İzmir'de dünyaya geldi. Lisans eğitimini Karşılaştırmalı Edebiyat, yüksek lisansını Dramatik Sanatlar, doktorasını ise İletişim Bilimleri bölümünde tamamladı. Şu an, bağımsız araştırmacı olarak çalışmalarına devam etmektedir. Hocam, hoş geldiniz.

Melisa Ayşegül Çal: Hoş buldum!

Şule Akdoğan: Nasılsınız?

Melisa Ayşegül Çal: Valla öyle güzel konuştunuz, anlattınız ki sizden aldığım enerjiyle çok daha iyiyim, siz nasılsınız?

Şule Akdoğan: Ben de çok iyiyim hocam, çok teşekkürler. Melisa Hocam, kitabınız Kırmızı Kapüşonlu Kız, Bilgiyolu Kültür Yayınları'nın düzenlediği Pandemi Döneminde Çocuk Olmak adlı çocuk edebiyatı yarışmasında 6-8 yaş dönemine dönük bölümde ikincilik ödülü aldı. Feminist bir akademisyen olarak ben bu kitabı ve dilini çocuk edebiyatı ve toplumsal cinsiyet çalışmaları açısından çok kıymetli buluyorum ve emeğiniz için çok teşekkür ediyorum öncelikle. Ve Kırmızı Kapüşonlu Kız'ın hikâyesini sizden dinlemek için sözü size bırakıyorum. Ne anlatıyor Kırmızı Kapüşonlu Kız?

Melisa Ayşegül Çal: Hocam, öncelikle kıymetli sözleriniz için çok teşekkür ediyorum. Çok mutlu ettiniz beni. Kırmızı Kapüşonlu Kız'a gelince, aslında Kırmızı Kapüşonlu Kız'ı tek bir cümleyle şöyle anlatırdım sanırım diye düşünüyorum: Kırmızı Başlıklı Kız pandemi döneminde geçseydi şayet, nasıl bir masal olurdu? Mesela babaannesi, öyle evde oturan, örgüsünü ören bir kadın olmazdı sadece diye düşündüm ben. Şimdi bilgisayar oyunu ustası, belki kaykay aşığı, evinin bahçesinde düzenli karate egzersizleri yapan bir kadın olurdu belki de. Şimdi, "sıra dışı bir kadın olurdu" söyleminde bulunmak istemiyorum çünkü aslında benim dile getirdiklerim gayet de olağan şeyler baktığınızda. Ancak daha o ilk çocukluk çağından o kültürel kodlar zihnimize öyle bir işleniyor ki, özellikle benim minik erkek okuyucularım,

babaanne karakteri karşısında ya şok tepkisi veriyor ya da kahkaha krizlerine giriyor. Şimdi tabii, takdir edersiniz ki, böyle bir babaannenin, bir de macera peşinde koşan, hem aynı zamanda da akıllı, sorumluluk sahibi bir torunu da var. Kurtla ikisinin ormanda ilk karşılaşmaları da pandeminin tam ortasında, kurdun maskesiz, tedbirsiz, tam böyle serseri mayın gibi ortalarda gezmesi sırasında oluyor. Şimdi, Kırmızı Kapüşonlu Kız'ın uyarılarına da kurt pek aldırış etmiyor. Ve sonra ne oluyor? Tabii ki hasta düşüyor. Kurdun hasta düştüğü yer de babaannenin evi. Bir de yanına kurdun avcı eklenince hasta sayısı yatakta ikiye çıkıyor. Bu da aslında şu demek oluyor, kurtarıcılar bu kez yer değiştiriyor. Artık prensesleri kurtaran prensin değil de prensleri kurtaran prensesleri de bol bol sahnede göreceğimiz anlamına geliyor aslında bu kitap.

Şule Akdoğan: Gerçekten çok güzel anlattınız hocam. Bu bağlamda belki de bu kitabı Kırmızı Başlıklı Kız'ın günümüz yorumlaması olarak da görebiliriz. Şunu merak ediyorum, aslında biraz bahsettiniz ama belki biraz daha açabiliriz. Kırmızı Kapüşonlu Kız'ı, Kırmızı Başlıklı Kız'dan ayıran nedir? Benzerlikleri var mıdır? Aslında benzer bir soruyu masaldaki diğer karakterler için de sormak isterim. Sizin kurguladığınız masal kahramanları Kırmızı başlıklı Kız'ın kahramanlarından nasıl ayırır ve siz neden böyle bir farklılaşma kurguladınız, neyi hedeflediniz, onu merak ediyorum.

Melisa Ayşegül Çal: Elbette hocam. Şuradan başlayayım, aslında bu masal Kırmızı Başlıklı Kız'ın ana metni üzerine kurgulanmış bir text (metin), baktığımız zaman. Benzerlikleri tip ve mekân açısından sıkça görmek mümkün tabii bu kitapta da. Ancak bu metinde Kırmızı Kapüşonlu Kız'ın çılgın bir profesör annesi, kalıpların dışında yaşayan bir babaannesi, avcının da evi mikroplardan arındırmaya gelen bir dönüşümünü görmemiz mümkün. Şimdi, bu farklılaşma fikri aslında, yani bu masalı, özellikle Kırmızı Başlıklı Kız'ı farklılaştırma fikri, benim iki sene kadar önce bir kolejde Yabancı Diller Zümre Başkanı olarak çalıştığım bir kurumda öğrencilerimin bana verdiği ilham sonucu oluştu aslında. Şimdi, ben lisanstan beri çocuk edebiyatı üzerine ayrı çalışan bir bireyim ve anti-masallara olan ilgim de benim oldukça fazla ancak benim aklımdakilerin hayata geçmesi benim öğrencilerim sayesinde gerçekleşti aslında. Şimdi ben konuyu biraz daha açayım derseniz.

Şule Akdoğan: Çok güzel olur.

Melisa Ayşegül Çal: Ben de çok heyecanla anlatıyorum zaten bunu.

Şule Akdoğan: Ben de çok büyük bir keyifle dinliyorum hocam.

Melisa Ayşegül Çal: Çok tatlısınız, çok teşekkür ederim. Hocam, benim de çalıştığım bir beş yaş sınıfım vardı. Kendi ekibim hariç benim de böyle bir sınıfım vardı ve bize, oradayken kullanacağımız görsel materyaller genel merkezden tarafımıza iletiliyordu. Şimdi, bir gün gelen materyallerden birine baktım, Pamuk Prenses masalından bir bölüm var. Yani, bir bölüm üzerine bir ders kurgusu yapılmış. Prenses, cücelerin evinde yalnız olduğu zaman cadının kılık değiştirerek kapıya gelme sahnesi üzerine kurgulanmış bir dersti bu. Şimdi işte, cadı kızın kapısına geliyor, kapıyı çalıyor, ya zehirli bir tarak veriyor ya elma veriyor. O sırada sorular çıkıyor, İngilizce sorular yanlış cevaplanırsa prenses ölüyor, doğruysa da biz yaşatmaya devam ediyoruz. Amacımız da yaşatmak tabii. Şimdi, ben tabii bunu çok dramatik bir şekilde anlatınca sınıfta, benim de ilgi alanım... Bir de enteresan bir detaya da değinmek istiyorum. Bakın, Pamuk Prenses masalı kaç yüzyıllık masal ve ben beş yaş grubundaki çocuklardan bahsediyorum şu anda. Hala her jenerasyon üzerinde anlatıların, özellikle bazı anlatıların o kadar yoğun etkisi var ki... Mesela bakın bu yaşadığımız ders gitti bir esere dönüştü ve eser ödül aldı. Yani, buradan da baktığımız zaman aslında anlatsız bir hayat gerçekten düşünülemez ve Pamuk Prenses, Kırmızı Başlıklı Kız sürekli hayatımızda var, mevcut. O yüzden hala bu beş yaşındaki bireyler bile böyle tepkiler veriyor. Tekrar geri dönelim. Şimdi, biz konuyu işledikçe ben üzerine sürekli bir iki farklı cümle katıyorum, farklı motiflerle süslüyorum. Bir gün dedim ki, “eh” dedim, “prenses de bakmış zaten prensten hayır yok, giymiş pelerini kendisi, başlamış kendini kurtarma çabalarına. Bu sefer de belki de prenses prensi kurtaracak, bakalım ne olacak... Ejderhayla mı dövüşür, başka bir şey mi yapar,” diye tam söylerken çocuklarda bir şaşkınlık belirtisi oldu. Bir anda benim bir iki erkek öğrencim ayağa kalktı, “Nasıl olur ya böyle bir şey? Nasıl prenses prensi kurtarır?” Böyle bir şok etkisiyle ayağa kalktılar. Hop, benim öbür taraftan kız öğrencilerim ellerini bellerine koydular dediler ki, “Nedenmiş? Belki de biz kurtarıyoruz bu sefer. Biz kendimizi de kurtarıyoruz, size mi ihtiyacımız var?” Ya, inanır mısınız, tam bir toplumsal cinsiyet dersi yaptık aslında o gün. İsteseyiz kuramayacağınız bir ortam. O kadar güzel gitti ki. O çocukların farkındalığı, “Aa nasıl, siz de mi top oynuyorsunuz? Siz de mi öyle...” “Ee, kılıç kim kullanıyor?” ... O çocukların birbirlerine entegre oluşu, cinsiyetler arasındaki o kurdukları bağ... Müthiş bir dersti. Zaten buradan da yola çıkıp benim aklımda masal böyle anti-masal formuna dönüştü ve sonra da böyle bir eser çıktı ortaya.

Şule Akdoğan: Gerçekten çok güzel bir anekdot hocam, ben paylaştığımız için çok teşekkür ediyorum. Aslında dediğiniz gibi masalların önemini vurgulamakta gerçekten fayda var. Bir de şuna değinmek istiyorum aslında, bu kitabın, Kırmızı Kapüşonlu Kız'ın hepimizin hayatını farklı şekillerde etkileyen Covid bağlamı etrafında şekillendiği de çok önemli. Kitabın arka

kapak tanıtım yazısına baktığımızda bu bağlamın “uyumsuz bir uyum” amacıyla kaleme alınmasının amaçlandığını görüyoruz. Ben bu “uyumsuz bir uyum” meselesini aslında biraz açmak istiyorum. Bu konuda biraz daha acaba yorum yapabilir misiniz?

Melisa Ayşegül Çal: Elbette, hatta seve seve... Çünkü baktığımız zaman, uyumsuz bir uyum hayatın her yerinde. Benim doktora tezim üzerinde de ve yaptığım diğer çalışmalarda da özellikle bireysel olarak çokça üzerinde durduğum bir konu bu. Şimdi, hayatın geneline baktığımız zaman her şey dikotomi üzerine kurulu. Virüs yoksa mesela, aşı da yok. E çirkin yoksa güzel de yok. Şimdi, Nietzsche'nin mesela, Yunan Felsefesi'ni bu bağlamda yeniden ele alışı çok dikkat çekici. Şimdi Apollon ve Dionysos'u şöyle konumlandırıyor: Apollon'u mesela daha çok aklın, uyumun, yani aklın ve rasyonelliğin sembolü olarak; Dionysos'u da hani böyle coşkunun duyguların, duygusallığın sembolizmi olarak sınıflandırdığı iki tanrı olarak görüyor. Ona göre bu iki öge de tabiatın yok oluşunu ve var oluşunu, yani tekrar oluş süreçlerini temsil ediyor. Buna tabii aynı zamanda felsefede “nomos-physis” diyoruz. Söz konusu durum Nietzsche'nin, aynı zamanda da benim, estetik ve sanat anlayışını da ortaya koyuyor. Bu karşıtlığı diyalektik olarak yorumlayanlar da var ama tabii orada farklı yorumlar da giriyor devreye. Ben oraya o kadar girip, oradan aldıklarımla hemen esere geri dönüyorum, bu uyumsuz bir uyum konusuna. Şimdi, esere de baktığımız zaman, aslında toplumdaki o yosun tutmuş ön yargılar üzerine kurulu bir şeyler yapmaya çalıştım. Bir yerde ön yargı söz konusuysa bunun kültürü dönüştürücü bir yanı da var. Kitapta bu ön yargılarla yaklaşılacak süreç, işte yeni oluşumlara, yeni alımlamalara bırakıyor aslında. Alımlayıcı da bu süreçte uyumsuzun uyumunu bireysel olarak bu şekilde tercüme etmekte diyebiliriz. Yani, şimdi toplumdaki ön yargılar, karşısında bir direnç bulunca dönüşüyor ve tekrar yargılar oluşuyor. Yani, aynı Nietzsche'nin dediği gibi, Apollon ve Dionysos'un temsili olarak, hayat bir yok oluş-tekrar oluş, yok oluş-tekrar oluş üzerine. Uyumsuz bir uyumu da böyle açıklayabiliriz zannediyorum.

Şule Akdoğan: Evet, aslında burada bu önyargı vurgusu da çok önemli ve sanki bu önyargı hem de uyumsuz bir uyum karakter kurgusuyla da çok güzel bir tartışma alanı yaratıyor. Ben buradan aslında tekrar kitaba değinmek istiyorum. Burada, çok sevdiğim bir karakter, aşırı bulan çılgın profesör anne. Aşırı bulan çılgın profesör annenin sizin ifadenizle “kapı kadar kocaman bir adam olan avcıyı” kahramanlık konumundan alaşağı etmesini görüyoruz. Bunu da aslında kalıplaşmış kahraman rollerini alaşağı eden bir edebi yöntem örneği olarak da ele alabiliyoruz. Ben en azından bunu böyle yorumladım bu kitapta. Bu ve benzeri yöntemlerin çocuk edebiyatındaki yerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Melisa Ayşegül Çal: Hocam önce değindiğiniz detayın ve bunun üzerine olan yorumlamanıza hayran kaldım, çok teşekkür ediyorum.

Şule Akdoğan: Ben de teşekkür ediyorum hocam.

Melisa Ayşegül Çal: Şimdi, az önce sözünü ettiğimiz bu toplumsal kalıpları kırmak için aslında hem biraz yaratıcı olmak hem de biraz risk almak şart, muhakkak. Şimdi, yüzyıllardır bizim kurtarıcı olarak gördüğümüz, bize gösterilen aslında öyle diyelim, “kapı kadar adamları” alaşağı etmek özellikle çocuklar tarafından önce bir şaşkınlık ve direnç ile karşılanabiliyor. Bu da çok normal bir tepki baktığımız zaman. Ben ama aynı durumu yetişkinlerde de gözlemliyorum. Aldığım bu şaşkınlık dolu bu dönütler ve sonrasında gelen gülüşmeler benim oldukça dikkatimi çekiyor. Sonra aslında dönüp kendi kendime de şöyle fısıldıyorum: Bir şeyleri değiştiriyorum, diye. Bu da beni elbette çok mutlu ediyor, amacımız bu zaten. Şimdi, benim geçen sene güz döneminde bir üniversitede verdiğim Çocuk Edebiyatı ve Medya dersi vardı. Çocuk edebiyatının orada tarihçesinden bahsederken, ben hep, özellikle her derste şuna değiniyordum, dünya genelinde çocuk, daha doğrusu çocukluk, çok ciddiye alınan bir kavram olarak karşımıza çıkmıyor hiçbir zaman maalesef. Ülkemizde de bu bağlamda çocuk edebiyatı çalışmaları çok geç başlıyor. Ancak bu tarz çalışmaların ve araştırmaların çoğalması, üzerine sürekli bir şey katarak çocuk edebiyatında mümkün hale gelebilirse, yani getirebilirsek şayet, özellikle cinsiyetçi birçok yaklaşımın da kendiliğinden ve temelinden önüne geçeceğiz ve çözülecektir elbette diye düşünüyorum. Şimdi, aslında buna birazdan değinmek daha doğru olacak ama bu “kapı kadar adamlar...” Mesela, şimdi bir erkeğe “kapı kadar adam,” “onu halleder,” “prens böyle yakışıklı, böyle güçlü, böyle kurtarıcı...” Madem toplumsal cinsiyetten konuşuyoruz, buyurun gelin eşitlikten konuşalım. Kızlar her daim güzel, erkeğinin her dediğine “evet” diyen, hep örnek olan, evini temizlerken bile makyajlı, saç başı yapılı görülen, öyle değil mi? Masallarda hep böyle kızlar, prensesler. Şimdi, erkeklerin üzerine de böyle binen bir yük var. Neden hep yakışıklılar, hep kurtarmak zorundalar birilerini? Hep zenginler, tabii buna da değinmekte fayda var. Hep güçlü olmak durumundalar. Kadının üzerine binen bu toplumsal baskı, erkeğin üzerine de çokça biniyor aslına baktığımızda. İşte kapı kadar adamın da burada alaşağı olması, alında her türlü birey üzerinde, kadın olsun, erkek olsun, LGBTİ olsun, hangi cins, ne olursa olsun, herkesin üzerinden, aslında bir yandan da bu stresi almak gibi görülebilir aslında diye düşünüyorum.

Şule Akdoğan: Evet. Aslında ne kadar da kıymetli bir yöntem bu açıdan baktığımızda. Karakter kurgusuyla, birçok belki farklı farkındalık alanı yaratılabiliyor. Burada, hocam, yorumunuzdaki şu konu çok dikkatimi çekti aslında. Tepkilerden bahsettiniz biraz. Ben burada

aslında kitabın basım aşamasından sonraki hikâyesini de çok merak ediyorum. Kırmızı Kapüşonlu Kız'ın eğitimciler, ebeveynler tarafından nasıl tepkiler aldığına dair konuşabilir misiniz acaba? Bu konudaki fikirlerinizi paylaşırsanız çok sevinirim.

Melisa Ayşegül Çal: Ben de seve seve paylaşmak isterim çünkü özellikle ben de ebeveynlerin ve eğitimcilerin, meslektaşlarımın tepkilerini oldukça merak ediyordum bu konuda. Hatta benim eleştirilerine çok güvendiğim bazı dostlarımın da geri dönütleri benim için son derece de önemliydi bu konuda. Çünkü bir dahaki sefere gelecek olan bu argümanlar da, yani benim bir dahaki sefere yazacağım eser üzerinde de bu gelecek argümanları elbette ki göz önüne alıp yeni bir ürün ortaya koyma eğiliminde olacağım. Ancak, şimdi bu daha ilk kitap olmasına rağmen beni de çok mutlu eden bir detaydır bu, bu kadar güzel geri dönüt alması da son derece beni mutlu eden bir olay ve aynı zamanda da şaşırtan bir durum. Ancak ben bireysel olarak da özellikle yaptığım, işimle ilgili yaptığım durumlarda çok titiz bir karakterim var benim. Mesela, bu kitabın yaratım sürecinde de her sözcüğü, her cümleyi tekrar tekrar ele alıp okudum, tek tek üstünde dura dura, her seferinde baka baka, tekrar tekrar... O yaratım süreci zaten çok meşakkatli bir süreçti çünkü çocuklar, özellikle çocuklar eleştirilerinde çok acımasızlar ve çocuğa göre yazmak çok daha meşakkatli bir iş. Şimdi, kitabın basımından sonraki hikayesine gelelim. Aklımda mesela imza günlerinden özellikle birkaç an var. Onlardan ben de bahsetmek isterim. Özellikle önce şunu söylemek istiyorum, orada o çocuklarla buluşmak, onların o Kırmızı Başlıklı Kız'ı "haydi bir de bu şekilde dinleyeyim bakalım" diye böyle bir o kocaman açılan gözleri ve kahkahalarıyla, o şaşkınlıklarıyla karşılaşmak, birbirimize sarılıp bir türlü bırakmamamız... Bunlar gerçekten tarifsiz duygular. Bunları hiçbir sözcüğe sığdıramam sanıyorum, baktığımız zaman. Yalnız, değinmek istediğim başka bir husus da, mesela erkek okuyucularla ilgili. Şimdi, mesela bu kitaba ilgi duyuyorlar ve çocuklar yanımıza geliyorlar. Kitaba yaklaşıyorlar, dokunmak istiyorlar, satın almak istiyorlar. Ama ben birkaç kere bizzat denk geldim, mesela aileleri diyor ki "o kitap sana göre değil." Ya da kitabın kapağı kırmızı, üzerinde yaşlı bir kadınla genç bir kız var, diyor ki "o kız kitabı." Kitabın üzerinde iki kadının olması ya da kitabın kırmızı olması bile "o kız kitabı, sana göre değil," dedirttiriyor ve çocuğu o kitaba yaklaşımdan alıkoyuyor, vazgeçiriyor. Mesela, bir gün bir öğretmen arkadaş geldi yanıma, oğlu için bu kitabı almak istediğini söyledi. Daha sonra, mesela, ben orada olmasam, benim sözlerime ikna olmasa, bana gelip söylediği ilk cümle şuydu "aman," dedi, "bu o feminist şeylerden var ya, onlardan falan değil, değil mi?" dedi. Ben de şaşırarak baktım ama çok tatlı bir şekilde ve aslında feminizmin de ne olduğunu, çünkü biliyorsunuz yani bu feminizm meselesi, fazlasıyla yanlış anlaşılabilir bir konu ve bana kalırsa elbette iktidar odaklarının bu yanlış

anlaşılmaya çok fazla meal verdiği çok net aslında. Şimdi, iktidar odakları derken iletişim biliminde iktidar odakları sadece siyasi anlamda algılanmaz. Bizde güç, biliyorsunuz siz de hocam, iktidar demektir. E tabii bunu düzeltmek de biz eğitimcilere, yazarlara, konuyla ilgili çalışma yapan herkese düşüyor elbette. Bıkmayacağız, sıkılmayacağız, feminizmin aslında ne demek olduğunu, aslında kadın erkek eşitliği için hepimizin uğraştığını, kadın, erkek ve diğer, herkesin seçimine göre, neyse, aslında şöyle diyelim daha güzel bir ifadeyle: Her türlü bireyin arasında eşitlik sağlamak amacıyla ne yapıyorsak yapıyoruz zaten ve yaptığımız çalışmalarını da bu anlamda herkese ulaştırmaya çalışıyoruz.

Şule Akdoğan: Evet hocam, umarım bu kitap da daha çok paylaşım alanı yaratır ve daha eşitlikçi bir paylaşım ortamı da yaratır. Bunu da umalım ve ummaya da devam edelim, gerçekten çok önemli. Buradan, hocam, bir eşitlikçi ve kapsayıcı çocuk edebiyat listesi üzerine de kısaca belki değinebiliriz. Sizin bu konuda “olmazsa olmaz” dediğiniz kitaplar var mıdır, isimleri nelerdir?

Melisa Ayşegül Çal: Bu benim biraz çekindiğim sorulardan biri aslında çünkü ben “illa bu kitap” ya da “şu kitap,” “muhakkak bu listede olmalı” gibi argümanlara ben biraz şüpheli yaklaşıyorum aslında. Bunu da açıklamak istiyorum. Şimdi, bu konuda gerçekten bir genelleme yapabilmek benim açımdan çok mümkün değil. Benim şahsıma yönlendirilen en korktuğum sorulardan biri şeydir mesela, kitap önerisiyle ilgilidir: “Ne önerirsin?” “hangi kitabı okuyayım?” Mesela, benim karşımdaki insana bu tarz bir öneriyi sunabilmem için, karşımdaki bireyin iç dünyasını, ilgi alanlarını ve daha birçok konuyu bilmem gerekir. Bu sebeple mesela, okullarda bu şekilde dayatılan listeler vardır, zorla okutulan kitaplar... Bu listeler, maalesef küçük yaşta okuma alışkanlığı kazandırmak yerine, benim yıllardır yapığım gözlemlerden ben şunu anlıyorum, bunlar maalesef daha çok okumadan alıkoyma ve soğutma yönünde öğrencileri. İşte bu yüzden, belki yazar isimleri veya temalar üzerinden bu önerileri sunmak daha doğru olabilir diye ben düşünüyorum. Bu kanıdayım açıkçası.

Şule Akdoğan: Evet, evet güzel olur hocam.

Melisa Ayşegül Çal: Özellikle tabu konular, elbette bizim işimiz ve konuşmayı sevdiğimiz konular tabu konular çünkü bunları hiç kimse konuşmuyor. Bunların konuşulması lazım. Birincisi, çocuk ve ölüm teması mesela. Çocuk ve ölüm teması hakkında Wolf Erlbruch olması lazım yazarın adı, Ente, Tod und Tulpe diye bir kitap vardı. Türkçesi Ördek, Ölüm ve Lale diye, mesela ilk aklıma gelen bu. Yine Çınar Yayınları’ndan ve Kırmızı Kedi Yayınları’ndan çıkan kitaplar var kayıpla ilgili, kaybedişle ilgili. Bu kitapları da tavsiye edebilirim, önerebilirim diye düşünüyorum. Ya da engelli bireylerin mesela toplumdaki konumunu ele alan, esas alan

kitaplar, bunlar bizim için çok önemli. Daha kendimizi konumlayamadığımız ve bir süre sonra üzerimizdeki baskılardan kendimizi yabancılaştırdığımız bir toplumda, başkasını elbette ki yabancılaştırıyoruz yani. Neden? E bir uzuv kaybı yaşadığı için. Bu çok normal olamaz mı? Öyle değil mi?

Şule Akdoğan: Gerçekten çok önemli konular hocam, ben de bir taraftan not alıyorum bu arada. Devam edin lütfen.

Melisa Ayşegül Çal: Elbette... Mesela, benim de hocam aynı zamanda, Necdet Neydim'in kitapları bu anlamda önemlidir. En son yine Bilgiyolu Kültür'de de anti-masal kitapları yayınlandı. Yine benim hocalarımın Gülsüm Cengiz'in, özellikle bir kitabını hocanın önermek istiyorum, Gülsüm Cengiz'in, ben şu anda ikinci cildini okuyorum, Ayşe'nin Günleri. İkinci kitap da yine Ayşe'nin Günleri - Bir Bulutun Ardında. Ülkemizde çok ihmal edilen bir konu, genç kız edebiyatı. Mesela Necdet Neydim'in bununla ilgili yazdığı bir literatür kitabı, kuramsal bir kitabı, Gülsüm Cengiz'in de bu anlamda yazdığı, hatta şu an üçüncü cildini yazıyor hoca, bir kitabı var, Ayşe'nin Günleri diye. Gerçekten, toplumsal cinsiyetle ilgili derslerde muhakkak okutulmalı diye düşünüyorum, muhakkak yer almalı. Hem uluslararası anlamda da çevrilmiş kitaplar bunlar. Çok ilgi görmüş kitaplar. Yine Susanna Tamaro'nun mesela, Kitaplardan Korkan Çocuk. Mesela, gözlük takmayı pek sevmeyen bir çocukla ilgiliydi yanlış hatırlamıyorsam. Yine benim aklımda böyle çokça yer eden kitaplardan biriydi. Bir de, hepimizin bildiği kitap önerisinde bulunayım. Herkes tabii ki bunu biliyor, mesela Şeker Portakalı. Yine, mesela genç kız edebiyatından bahsettik, yine Şeker Portakalı da buna dâhil. Ergen edebiyatı diye bunu biraz daha genişletebiliriz de. Mesela, onun da bir üçleme olduğunu çoğu kişi bilmez. İşte Delifişek, Güneşi Uyandıralım, siz de bilirsiniz, beni çok etkileyen bir üçlemeydi mesela. Bunlar şu an aklıma ilk gelenler.

Şule Akdoğan: Çok teşekkürler hocam. Ben de kendime not aldım bu arada. Hocam, son bir soru sormak istiyorum.

Melisa Ayşegül Çal: Lütfen...

Şule Akdoğan: Eşitlikçi ve kapsayıcı araştırma ve eğitim bağlamında planladığınız başka çalışmalar, projeler var mı?

Melisa Ayşegül Çal: Elbette! Her zaman, her daim. Devam da edecek. Mesela, öncelikle doktora tezime ilgili konuşayım. Doktora tezimin esas dayandığı metin Pamuk Prenses metniydi mesela. Pamuk Prenses metninin 2019 ve 2021 senesinde görsel olarak ele alınmış iki filmi vardı. Bir masal ve iki görsel, yani bu masalın görsel anlamda yansımasını iki filmle ele

alıp bunları karşılaştırdım ve Foucault'dan, onları birey ve iktidar anlamında inceledim. Disiplinler arası bir çalışma oldu ve daha önce yapılmayan bir çalışma oldu ve çok farklı bir bakış açısıyla bakmaya çalıştım. Bunu kitap haline dönüştürmeyi planlıyorum. Zaten birkaç yaymeviyle görüştük, kendileri özellikle, sağ olsunlar, “hocam, bunu bir an evvel kitap haline dönüştürelim, topluma kazandıralım” şeklinde önerileri oldu. Hatta size söylemişken kendime tekrar hatırlatıyorum, yapmam gerekiyor diye. Yine bununla ilgili yarım kalan bir tezim var. Tamamen kadınlarla alakalı. Onu da yine kitap haline getirmek istiyorum. Bir de Kırmızı Kapüşonlu Kız'ı bir seri olarak aslında tamamlamak istiyorum. Şu an üzerinde ikincisiyle ilgili çalışıyorum. O da Pamuk Prenses'in bir anti-masalı olacak sanıyorum; Pamuk Olmayan Prenses.

Şule Akdoğan: Çok güzel, dört gözle bekliyorum hocam ben bu seriyi.

Melisa Ayşegül Çal: Evet, çok teşekkür ederim. Ben de yorumlarını, eleştirilerinizi dört gözle bekliyorum aslında. Ama bunun yanında çalıştığım başka kitaplar, makaleler ve projeler de var. Oldukça paylaşmayı yine ben de sizlerle, çok ama çok fazla istiyorum. Bir tane de yarım kalmış, tezimden dolayı yarım kalmıştı, bir dramatik metin çalışmam vardı. Kırmızı Kapüşonlu Kız'ın sahneye konulması ve Kırmızı Kapüşonlu Kız'dan farklı olarak benim yaptığım bir dramatik metin çalışması, yine masallarla ilgili. Umuyorum hepsini en kısa zamanda hep beraber yine görürüz, üzerine konuşuruz diye düşünüyorum.

Şule Akdoğan: Umarım hocam. Ben güzel çalışmalarınızın devamını diliyorum ve de tekrar teşekkür ediyorum hem Kırmızı Kapüşonlu Kız için hem de bu söyleşiye katıldığımız için ve yorumlarınızı paylaştığımız için, tekrar tekrar teşekkürler. Elinize, emeğinize sağlık.

Melisa Ayşegül Çal: Ben de beni davet ettiğiniz için öncelikle çok teşekkür ediyorum ve toplumda daha tabu olan, daha gizli kalmış bu tarz konuları daha ön plana çıkarttığımız, bunun için vakit ayırdığımız, uğraştığımız için, bu ülkeye sağladığımız katkı için sizlere çok çok teşekkür ediyorum. Hep birlikte daha nice güzel çalışmalara, diyorum.

Şule Akdoğan: Umarım hocam. İletişimde kalmak dileğiyle, hoşça kalın.

Melisa Ayşegül Çal: Hoşça kalın hocam, teşekkür ediyorum.